

مصاحبه خبرگزاری آسوشیتدپرس با آقای دکتر ابراهیم یزدی

س ۱- این به اصطلاح قدرت‌هایی که به شورای نگهبان داده شده آیا عملاً همان قدرت‌هایی که در دوره قبل داده شده بود نیست؟

ج - بله همین طور است.

س ۲- یعنی شما الان این اعتراضی که دارید به تحکیم یک شیوه نادرست است؟

ج - بله درست است.

س ۳- ببینید این نکته‌ای که من متوجه نمی‌شوم و مایلیم شما توضیح بیشتری بدهید این است که از لحاظ قانونی حقی بوده که به وزارت کشور داده شده یا یک حالت نمایندگی از مردم دارد و الان شما می‌گویید اینها که گرفتند هیچ گونه نمایندگی از مردم ندارند؟

ج - در دوره‌های گذشته بین وزارت کشور و شورای نگهبان بر سر تشخیص صلاحیت کاندیداها اختلاف ایجاد شد. قانون جدید اختلاف را به نفع شورای نگهبان فیصله داده است. در حالی که اساس اعتراض ما این است که تشخیص صلاحیت کاندیداها با مردم است و این مردم هستند که با آراء خود می‌گویند کدام کاندیدا صلاحیت وکیل شدن آنها را دارد. یعنی در واقع موکلین هستند که باید صلاحیت وکیل خود را تشخیص دهند.

س ۴- یعنی شما هر پیش تشخیص را رد می‌کنید؟

ج - بله، هر گونه پیش تشخیص، مگر در مواردی که در انتخابات تمام دنیا مرسوم است و در گذشته هم در ایران بوده و بعد از انقلاب هم بوده است. شروطی نظیر حداقل سن کاندیدا یا عدم محرومیت وی از حقوق اجتماعی، ورشکسته به تقصیر یا مهاجر و از این نوع حرفها. تازه اگر هم چنین اتفاقی بیفتد و کاندیدایی که فاقد این شرایط باشد انتخاب شود خود مجلس، که به اعتبارنامه‌ها، طبق رویه‌ای که وجود دارد، رسیدگی می‌کند و بر طبق قانون عمل می‌نماید. اگر یک نامزد انتخاباتی فاقد این شرایط باشد، رأی هم که بیاورد مجلس که به اعتبارنامه نماینده رسیدگی می‌کند، آن را رد می‌نماید. بر طبق قانون، وزارت کشور مجری قانون انتخابات و برگزارکننده انتخابات است. در قانون اساسی پیش‌بینی شده است نهادی که جزء قوه مجریه نیست و علی‌الاصول باید بی‌طرف باشد بر حسن جریان انتخابات نظارت کند. این رویه‌ای که در دوره گذشته اتخاذ شد و در این دوره هم آن را تشدید می‌کنند، تعارض با حق حاکمیت ملت دارد.

س ۵- این حاکمیت در قانون اساسی هست و از نظر شما این (تشخیص صلاحیت) مخالف قانون اساسی است؟

ج- بله، آقایان شورای نگهبان معتقدند که نظارتی که در قانون اساسی گفته شده، از نوع نظارت به اصطلاح خودشان استصوابی است. یعنی آنها باید همه چیز، حتی صلاحیت کاندیداها را، تصویب کنند. اگر به مشروح مذاکرات مجلس خبرگان به هنگام بررسی قانون اساسی، که در آذر ۵۸ به تصویب ملت رسید، نگاه کنیم به وضوح دیده می‌شود که منظور از نظارت شورای نگهبان صرفاً نظارت بر حسن جریان انتخابات و برای جلوگیری از سوءاستفاده قوه مجریه و دخالتش در انتخابات، از قبیل تعویض صندوق‌ها و

آراء باطل را شمردن و آراء را به نام افراد مختلف خواندن و نظایر اینها است. شورای نگهبان نظارت می‌کند که یک چنین انحرافات و تخلفاتی به وقوع نپیوندد، نه این که یک عده را به تشخیص خودش بگوید صلاحیت دارند و یک عده صلاحیت ندارند. اعتراض ما به این است.

س- هدف چیست، این چیزی که تصویب شده است چه نتیجه‌ای می‌تواند داشته باشد، یعنی حذف چه گروه‌هایی و چه دسته‌هایی است؟

ج - طبیعی است آنهایی که می‌خواهند صلاحیت کاندیداها را بررسی کنند اگر خودشان خط داشته باشند آنهایی را که از گروه‌های دیگر باشند مثل همین انتخابات دوره گذشته، حذف می‌کنند. مخصوصاً که شورای نگهبان خود را موظف نمی‌داند دلایل رد صلاحیت کاندیداها را اعلام نماید و بگوید به چه دلیل رد کرده‌اند.

س - دلیل را نمی‌گویید؟

ج - خیر، نمی‌گویند. در دوره گذشته همین جور عمل شده است. قانون این را نمی‌گوید. ولی این جور عمل کرده‌اند و خود را موظف نمی‌دانند گزارش بدهند، حتی به طور خصوصی هم به افراد ذینفع اطلاع نمی‌دهند که به چه دلیل صلاحیت آنها را رد کرده‌اند. این کار را هم نمی‌کنند.

س- سوال آخر این است که در شرایط کنونی در انتخابات ایران بسیاری از گروه‌ها مثل نهضت آزادی ایران اجازه شرکت را ندارند در این مورد آیا امیدی هست که تغییری پیدا شود؟

ج - ما تمامی تلاش خود را می‌کنیم.

س ۹ - منتها چیز جدیدی نشنیدیم.

ج - بله ما هم هنوز روزنه امیدی ندیده‌ایم.

بخش روابط عمومی نهضت آزادی ایران

سی‌ام مرداد ماه ۱۳۷۴